

TÜRK TORAKS DERNEĞİ

YOĞUN BAKIM HASTA YAKINLARI İÇİN BİLGİLENDİRME BROŞÜRÜ

Hazırlayanlar:

Türk Toraks Derneği Solunum Yetmezliği ve Yoğun Bakım Çalışma Grubu 2016-2018 yılı Yürütme Kurulu:

Dr. Tuğba Önalın

Dr. Özlem Edibođlu

Dr. Begüm Ergın

Dr. Cüneyt Saltürk

Dr. Ezgi Özyılmaz

Dr. Hüseyin Arıkan

Dr. Özlem Yazıcıoğlu Moçin

Dr. Turgay Çelikel

Hastam yoğun bakım ünitesine alındı. Yoğun bakım nasıl bir yer?

Yoğun bakım üniteleri hastaların yaşamsal bulgularının yakından ve aralıksız gözlendiği, değişen ağırlıkta organ yetmezliği olan hastaların izlenerek tedavi edildiği ve deneyimli bir ekip tarafından 7/24 hizmet veren özellikli birimlerdir.

Yoğun bakım ünitesinde hastama servisten farklı nasıl bir tedavi uygulanır?

Hastanın tansiyon, nabız, oksijen düzeyi ve hekimin gerekli gördüğü diğer yaşamsal bulgularının sürekli olarak izlenmesine olanak veren monitör her hasta başında bulunmaktadır.

Monitörde ölçülen değerlerin hasta için uygun aralıkta olması amaçlanmaktadır. Hasta için ayarlanan sınırların dışında değerler ölçüldüğünde cihaz alarm sesi vermektedir.

“Hastanızın yatağının etrafında birçok cihaz görebilirsiniz.”

Yoğun bakım ünitesinde hastanın ihtiyacına göre solunum ve dolaşım desteği ayrı ayrı ya da aynı anda uygulanabilmektedir.

Hastanın izlemi sırasında böbrek yetmezliği gelişirse hemodiyaliz cihazları ile destek olunmaktadır.

▶ Hastam hakkında bilgiyi kimden ve ne zaman alabilirim?

Yoğun bakım üniteleri kapalı birimler olması sebebiyle hastanız ile bağlantınızın kesildiğini hissedebilirsiniz.

Endişelenmeyin, hastanız ile ilgili bilgilendirme hastanızı izleyen Yoğun Bakım hekimi tarafından düzenli olarak verilecektir.

▶ **Ancak öncelik her zaman hastamızdır ve hastanın her an değişebilen tedavi ve bakım ihtiyaçları olabileceği gözönünde bulundurulmalıdır.**

Bu sebeple hastanız hakkında gereken sıklıkta bilgi almanız için her birimde bilgilendirme günleri ve saatleri belirlenmektedir. Yoğun bakım ekibi bu saatlere göre işlerini planlamaktadır.

► Bilgilendirme saatlerine zamanında gelmeniz hastayı izleyen ekip açısından çok önemlidir.

Yoğun bakım hekimi ve çalışanları ile hasta yakınları arasındaki uyumlu ve kurallı iletişim hastanız için oldukça önemli olduğu kadar, sabır gerektiren bu zor süreci sizin de daha sakin ve kolay karşılamanıza yardımcı olacaktır.

► Hastam uyanık mı? Beni anlayabiliyor mu?

Her hastanın hastalığının ağırlığına göre bilinç durumu farklı olmaktadır. Bilinci açık hasta ile iletişim kurmak olasıdır ancak yoğun bakım ortamında algıda farklılık olabilmektedir.

Bilgilendirme saatlerine zamanında gelmeniz hastayı izleyen ekip açısından çok önemlidir.

Beyin damar hastalıkları ya da hastanın geçirdiği müdahalelere bağlı olarak beyin fonksiyonları etkilenebilmektedir. Solunum ve dolaşım sistemindeki bozulmalar da bilinci sıklıkla etkilemektedir.

Hastanın uykulu olması, aşırı tepki vermesi, uyandırılmaması bilinç bozukluğu olarak değerlendirilirken koma kadar ağır bir durum da gelişebilir.

Hastanın bilinç durumu açık olmasına rağmen ağrı ya da tedirginliğini gidermek ya da cihazlarla uyumunu artırmak için ilaç başlanabilmektedir. Bu tarz ilaçlar sakinleştirici veya uyutucu özellikte olduğu için hastanızla iletişim kuramayabilirsiniz. Böyle bir durum varlığında yoğun bakım hekimi size bilgi verecektir.

Her hasta yoğun bakımdan fayda görür mü?

Yoğun bakım “son durak” değildir.

Her hastalık şifa ile sonuçlanmaz. Hasarın ağırlığı tedavinin etkinliğini engelleyen en önemli durumdur. Yoğun bakım tedavisi en üst düzeyde uygulansa da yanıt alınamayacak durumlar söz konusudur. Böyle bir durumda hastanızın yoğun bakıma yatması dahi fayda sağlamayacaktır. Hastanızı değerlendiren hekimin görüşlerini **ÖNEMSEYİNİZ.**

Hastanın yoğun bakımda yatış süresi uzuyor. Onu neler bekliyor?

Hastanın yoğun bakım ünitesindeki tedavi süreci hastalığının ağırlığına bağlı olarak uzayabilmektedir.

Solunum cihazına bağlı hastalarda solunum desteğine devam edilmesi gerekiyorsa, solunum yollarını korumak amacıyla tüpün yerinin değiştirilmesi gerekir. Bu amaçla hastaya trakeostomi açılması gerekebilir.

▶ Trakeostomi; soluk borusuna bir delik açılarak, bir kanül yerleştirilmesi işlemidir. Solunum cihazına bu şekilde bağlanarak desteğe devam edilebilir.

Hem hasta konforunu artırması hem de ağızdan beslenmeye imkan sağlaması açısından önemli ve gerekli bir işlemdir.

Böyle bir durumda doktorunuz sizi süreç ile ilgili olarak bilgilendirecektir.

Trakeostomi işlemi; hastanın yatağında ya da ameliyathanede yapılabileceği gibi bazı durumlarda hasta yakınlarına bilgi verilmesine vakit bulunamadan, acil olarak da uygulanabilmektedir

▶ Yatak yarası nedir?

Yoğun bakım ünitesinde hastaların hareketsiz kalması tedavi uyumu ve cihaz bağlantılarını sağlamak için gerekmektedir.

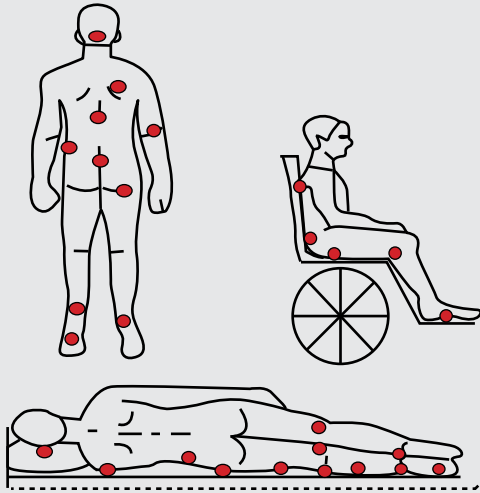
Hastalara yatak içinde belirlenen aralıklarla pozisyon değişikliği yaptırılmaktadır.

Bu şekilde yatak yarası gelişimi önlenmeye çalışılır. Hastalar her gün yara açısından değerlendirilerek bulgular kayıt altına alınır.

Yoğun bakım ünitesinde hastaların hareketsiz kalması tedavi uyumu ve cihaz bağlantılarını sağlamak için gerekebilmektedir.

Hastalara yatak içinde belirlenen aralıklarla pozisyon değişikliği yaptırılmaktadır.

Bu şekilde yatak yarası gelişimi önlenmeye çalışılır. Hastalar her gün yara açısından değerlendirilerek bulgular kayıt altına alınır.

Hastam yoğun bakımdan bakım ihtiyaçları artarak çıkıyor. Ne yapmalıyım?

Hastalık süreci belirsizdir.

Hastanızı kaybetme riski bulunmakla birlikte sürekli tıbbi bakım gerektiren bakım hastası olarak da çıkabilir.

Özellikle beyin damar hastalığı geçirme, nörolojik olarak ilerleyici hastalığa (Alzheimer, Parkinson hastalığı) sahip olma gibi durumlarda ihtimal artmaktadır.

Hastaya böyle bir durumda sürekli bakım gerekebilmekte, bazen ev tipi solunum cihazlarına bağımlı kalabilmektedir.

Evde kullanıma uygun cihazlar yardımıyla böyle hastalar evde izlenebilmektedir.

Böyle bir durumda hastanın bakım ihtiyaçları Palyatif Bakım servisi veya ilgili servis hekimince planlanarak ve hastanın bilinçli en az iki yakınına eğitim verilerek taburculuğu sağlanmaktadır.

Evde bakım hizmetleri ve aile hekimlikleri de evde bakım hastalarına destek vermekte, gerektiğinde ev ziyareti de yapabilmektedir.

Herhangi bir olumsuz durumda hastanızla ilgili olarak sağlık kuruluşunu aramaktan çekinmemeniz önerilir.

TERİMLER SÖZLÜĞÜ

Yoğun bakım bilmediğiniz terimleri sıkça duyabileceğiniz bir ortam. Size yardımcı olabilmesi adına kullanılan terimlerin anlamlarını bu sözlükte bulabilirsiniz.

ANEMİ:

Kanda yeteri kadar kırmızı kan hücresinin bulunmaması durumu

APNE:

Solunum durması

ARDS:

Ani gelişen akciğerlerde oksijenlenmeyi bozan ciddi bir durum

ARTER:

Oksijenli kanı kalpten vücuda taşıyan, nabız hissedilen damarlar

ASPIRASYON:

Yiyeceklerin yutak borusu yerine soluk borusuna gitmesi

BRADİKARDİ:

Kalbin normalden yavaş atması

BiPAP / CPAP:

Maske aracılığıyla basınçlı hava verilmesi, solunum desteği sağlanması

EKMO:

Hayatı tehdit eden akciğer ve kalp yetmezliğinde kullanılan destek sistemi

ELEKTROLİT:

Kanda vücudun düzgün işleyişi için belirli bir aralıkta olması gereken elementler (Sodyum, potasyum, kalsiyum gibi)

ENDOTRAKEAL TÜP:

Ağızdan soluk borusuna ilerleyen ve havayolu açıklığı sağlayan tüp

HEMOGLOBİN:

Akciğerlerden dokulara oksijen taşıyan, kırmızı kan hücrelerinde bulunan bir protein

TERİMLER SÖZLÜĞÜ

HİPOGLİSEMİ/HİPERGLİSEMİ:

Kan şekerinin normalden düşük/yüksek olması durumu

HİPOTANSİYON/HİPERTANSİYON:

Kan basıncının normalden düşük/yüksek olması durumu

HİPOKSİ:

Dokularda oksijen oranının azalması durumu

KATETER:

Damara veya vücut boşluğuna yerleştirilen bir tüp

MEKANİK VENTİLATÖR:

Hastaya solunum desteği sağlayan cihaz

NAZOGASTRİK SONDA:

Beslenme için burundan mideye ilerletilen uzun ince bir hortum

NONİNVAZİF MEKANİK VENTİLYASYON:

Mekanik ventilatör ya da BiPAP cihazları ile maske yardımı ile solunum desteği sağlanması

PNÖMONİ (ZATÜRRE):

Akciğer dokusunun iltihaplanması

PNÖMOTORAKS:

Akciğer zarları arasına hava kaçması durumu

SEPSİS:

Enfeksiyon sonrası ortaya çıkan vücuttaki yaygın hasar hali

SOLUNUM YETMEZLİĞİ:

Soluk alma, verme ve gaz değişimi fonksiyonlarında yetersizlik olması durumu

ŞOK:

Ciddi kanama, enfeksiyon gibi hasarlar sonrası gelişen ölümcül olabilen ağır klinik tablo

TAŞİKARDİ:

Kalbin normalden hızlı atması

TRAKEA:

Soluk borusu

TÜRK TORAKS DERNEĞİ

Turan Güneş Bulvarı, Koyunlu Sitesi
No: 175/19 Oran - Ankara

www.toraks.org.tr/halk
<https://www.facebook.com/hayatnefeslebaslar/>
<https://www.facebook.com/AkcigerTTD/>
<http://www.ahdader.com/>

GSK'nın koşulsuz desteği ile hazırlanmıştır.

GlaxoSmithKline İlaçları San. ve Tic. A.Ş. Büyükdere Cad. 1. Levent Plaza B Blok No: 173 34394
1. Levent / İSTANBUL Tel: 02123394400 www.gsk.com.tr